

Η ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ

ΣΜΥΡΝΗ τῆ 2 Νοεμβρίου 1850.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ.

Οὐδεμία θρησκεία, παλαιὰ ἢ νεωτέρη, δὲν κατε-
διώχθη τοσούτον γενικῶς, σπιδρῶς, σκληρῶς, οὐδὲ το-
σούτον χρόνον, ὅσον ἡ Χριστιανικὴ, μὴ ἔχουσα καὶ μὴ
ἀντιτάττουσα, τὸ θυμωσιώτερον, ἐν διαστήματι ἐπέ-
κεινα τῶν τριῶν ἑκατονταετηρίδων, ἄλλα φυσικὰ ἢ τε-
χνητὰ ὄπλα, εἰμὴ τὸν λόγον, τὴν ὑπομονὴν, τὰ ἀνύ-
μακτα. Τὸ μοναδικὸν τοῦτο φαινόμενον κρίνεται εὐ-
λόγως μία τῶν ἰσχυρῶν ἀποδείξεων τῆς θεϊότητος τοῦ
εὐαγγελικοῦ κηρύγματος καὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἐκ θεῆος
προνοίης ἐπανελημένων θαυμάτων πρὸς βεβαίωσιν τῆς
πίστεως. Ποία ἐξουσία ὑπῆρχε τότε ἐν τῇ οἰκουμέ-
νῃ γενικωτέρα, σοφωτέρα καὶ αὐστηροτέρα κατὰ τοῦ
Χριστιανισμοῦ, παρὰ τὴν τῆς εἰδωλολατρικῆς Ῥώμης,
κατεχούσης τὰ πλείστα καὶ κυριώτερα μέρη τοῦ λεγο-
μένου παλαιοῦ κόσμου, του ἐστὶν Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ
Ἀφρικῆς; Οἱ Πάρθοι, οἱ Πέρσαι, οἱ αὐτόνομοι Ἀρα-
βες, οἱ Αἰθίοπες καὶ ἄλλα βρῦβαρα ἔθνη, ἀνεξάρτητα
καὶ σίγχιρνα τῆς Ῥώμης, δὲν κατεδίωξαν τοὺς ἐν αὐ-
τοῖς ὀλίγους χριστιανούς, τόνον ἀποτόμως καὶ συντό-
νως, ὅσον οἱ κοσμοκράτορες εἰδωλολάτραι τῆς ἀγερῶ-
χου καὶ πανούργου Ῥώμης. Πολλαὶ ἄλλαι θρησκεῖαι
ἀναφεύονται κατὰ καιροὺς, διετηρήθησαν πολὺν χρόνον, ἢ
καὶ μέχρι τοῦ νῦν, διότι ἔχουσιν ἐκ τύχης τινὸς οἰ-
κείαν τινὰ δύναμιν ὑλικὴν πρὸς ἀντίστασιν καὶ πάλιν,
εὗρηκαν ἐκ τοῦ πλησίον προστασίαν, ἢ συνδρομὴν πα-
ρὰ γείτονός τινος, ἢ ἀντιζήλου Κράτους, μὴ ὑπαρ-
χούσης τῆς εἰδωλολατρικῆς κοσμοκρατορίας, ὑφ' ἧς σω-
ζομένης κατεστράφησαν πᾶσαι αἱ γεννηθεῖσαι τότε ἄλ-
λαι θρησκεῖαι, πλην τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς προείπο-
μεν.

Ἄμα ἐβασίλευσεν υἱοῖν θεοῦ ἐπὶ Κωνσταντί-
νου τοῦ Μεγάλου, ἀποδείξας καὶ μητρόπολιν αὐτοῦ
φυσικὴν, ἀναγκαίαν, τὸ Βυζάντιον ἀντὶ τῆς Ῥώμης, ὡς
θέσιν ὀχυρωτέραν, κεντρικωτέραν καὶ ἡγεμονικωτέραν ἐκ
φύσεως, ὁ Χριστιανισμὸς παρὰσυστάμενος εἰς ματαίας
πολλάκις φιλονεικίας ἐκ παθῶν, ἢ συμφερόντων κο-
σμικῶν καὶ ὑλικῶν διαφόρων ἡγεμόνων, ἢ λαῶν, διη-
ρέθη εἰς αἵρέσεις ἀσυμμετράστους πρὸς ἀλλήλας, ἐκτε-
σὼν καὶ εἰς ἀλληλομαχίας καὶ ἀθέμιτα σχίσματα, ἐξ
ᾧ ἀνεχρητίστη πρὸς καιρὸν ἡ ἐπίδοσις αὐτοῦ εἰς πᾶ-
σιν τὴν γῆν, καὶ εὐκολύνθη ἀπ' ἐναντίας ἡ διάδοσις
ἄλλων ξένων θρησκευμάτων. Ἰσως ποτὲ, συνελθὼν ὁ
Χριστιανισμὸς ἐν μεγάλῃ τινὶ συνόδῳ, εὖρῃ καὶ πα-
ραδεχθῇ ἐκ συμφώνου τὸ μέσον τῆς ἐνώσεως τῶν δι-
αφόρων αὐτοῦ κατατομῶν. Τὸ δὲ μέσον τοῦτο ἀναμ-
φιβόλως δὲν εἶναι ἡ νῦν Ῥώμη, οὔτε ἡ Ἐκκλησιαστι-
κὴ δεσποτεία καὶ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία τοῦ ἐπισκόπου
αὐτῆς, τὴν ὁποίαν, ὀρθῶς ποιῶσαι, δὲν ἀποδέχονται
οὔτε ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν καθολικὴ ἐκκλησία, οὔτε οἱ
Διαμαρτυρούμενοι, οὔτε οἱ Ἀρμένιοι, οὔτε οἱ Νεστορια-
νοί, οὔτε οἱ Κόπται καὶ Αἰθίοπες καὶ ἄλλοι χριστια-
νοὶ μὴ λατινίζοντες, οὔτε αὐτοὶ ἀτρητολογητῶς πως
καὶ ἀκολάστως οἱ Γάλλοι, οἱ πολλοὶ τῶν Ἰταλῶν καὶ
Γερμανῶν καὶ ἄλλοι Λατίνοι, καὶ τοὶ δεχόμενοι τὸ
Παπικὸν τῆς πίστεως σύμβολον καὶ τ' ἄλλα δόγματα
τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Μέχρις οὗ δὲ ἐνωθῶσι ποτὲ, ἂν ᾖναι τρόπος, πᾶ-
σαι αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, διαφερόμεναι ἀπὸ το-
σούτου ἀτελεσφορήτως καὶ μὴ πείθουσαι ἀλλήλας διὰ
τῶν οικείων ἐκάστη ἐπιχειρημάτων, εἶναι εὐλογον, δί-
καιον, τιμιον καὶ συμφέρει μεγάλως εἰς τὸν Χριστιανι-
σμόν, εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, νὰ μὴν ἀνανεῶνῃ καμμία

ἐκκλησίᾳ τὰς παρελθούσας φιλονεικίας, ἀναμασώσα εἰς ματὴν καὶ ἀηδῶς τὰ ὑπὲρ ἐκείτης ἐκάστη γνωστὰ ἐπιχειρήματα καὶ σκανδαλίζουσα τὰς ἄλλας ἀπλῶς διὰ τὴν φανεράν, ἢ κρυφὴν πρόθεσιν καὶ ἐλπίδα τοῦ προσηλυτίζειν αὐτάς διὰ τῆς ἐνούσης δυνάμεως, εὐπορίας, παιδείας καὶ εὐγλωττίας, ὡς πράττουσιν οἱ Λατίνοι καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους, τοὺς Ἀρμενίους, καὶ ἄλλους τῆς Ἀνατολῆς χριστιανούς, ὡς διήθεν ἀπαιδευτώτερους καὶ ἀπορωτέρους, θηρεύοντες αὐτοὶ πολιτικά, ἐμπορικά, ἢ ἄλλα ὕλικά συμφέροντα. Αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι πᾶσαι εἶναι ἀδελφαὶ ἐν Χριστῷ, ἐπεὶ δὴ τὸν Ἐσταυρωμένον τοῦ κόσμου Αὐτρωτὴν ὁμολογεῖ ἐκάστη. Ἄλλ' αἱ ἀδελφαὶ, ὅταν μάλιστα σέβωνται τὴν γέννησιν ἑαυτῶν, ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσι ἀλλήλας, οἰανόποτε καὶ ἀνέχωσιν ἐκάστη ἐκτῶν διαφόρων τύχην. Ἄς προσηλυτίζωσιν, ἐὰν θέωσιν, οἱ Λατίνοι καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι τὰ μὴ χριστιανικὰ ἔθνη τῆς οἰκουμένης, ἐὰν ἔχωσιν ἀληθῶς ζῆλον χριστιανικόν, πνευματικόν, καὶ ὅχι τὴν φαινομένην ἄθρησκον ὁρμὴν αὐτῶν πρὸς τὰ ὕλικά καὶ παχυλὰ συμφέροντα. Ἀλλὰ καὶ τὸν προσηλυτισμὸν τοῦτον συμφέρει νὰ ἐνεργῶσιν ἀπλῶς διὰ λόγου σοφοῦ, πειστικῷ πρὸς τοὺς σιφωτέρους τῶν ἀλλοθρησκῶν, καὶ ὅχι διὰ παντοίων κπὶ πολυτάκως ἰθιμῶν καὶ ἀπρεπῶν σκευωριῶν καὶ μηχανεμάτων, ἢ διὰ χρυσοῦ, πρὸς ἀπαιδεύτους καὶ ἀνηλίκους.

Λανθάνονται ὅμως μεγάλως οἱ Λατίνοι καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι, ἐὰν, σοφισθέντες αὐτοὶ ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, θεωρῶσιν ἄσφον καὶ ἀδύνατον τὴν νῦν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἀπολέσσαν ἐν μέρει ἐκ τυχιῶν περιστάσεων καὶ λαὸν καὶ σοφίαν καὶ ἄλλην δύναμιν. Ἀποδείξεις τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας καὶ ἰσχύος τῆς ἐκκλησίας ταύτης εἶναι πρὸς τοὺς ἄλλους αὐτὴ ἡ νῦν ὑπαρξίς καὶ πρόδος αὐτῆς ἐν μέσῳ πολλῶν καὶ μεγάλων προσβολῶν ἐκτε τῆς Δύσεως καὶ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς. Τὶ κατόρθωσεν ὁ Αἰνισμὸς, ἐπιβουλευθεὶς ἐχθρικότατα τὴν Ὀρθόδοξον, καὶ ἀφοῦ ἐκυρίευσεν προσκαίρως τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως [τὸν ὁποῖον ἐποφθαλμιᾷ μέχρι νῦν ἀναμφιβόλως], καὶ τὸν τῆς Οὐγγαρίας, ὅπου ὑπάρχει σωζόμενος ὁ παλαιὸς ὀρθόδοξος λαός, καὶ ἀφοῦ ἐπροσπάθει νὰ κυριεύσῃ ἄλλοτε τοὺς ὀρθοδόξους θρόνους τῶν Σέρβων τῶν Ρώσων, τῶν Ἑβραίων καὶ παλαιότερα τῶν Βουλγάρων; Ὁ Αἰνισμὸς καὶ οἱ ὁπαδοὶ αὐτοῦ Πολωνοὶ παραπονῶνται σήμερον, ὅπως οὖν εὐλόγως, δι' ὅσους θρησκευτικούς περιορισμούς πάσχουσιν ἐντὸς τῆς Ρωσικῆς ἐπικρατείας, λησμονοῦντες ὅμως, οἱ εὐλογημένοι, ὅσα κακὰ ἐπροξένησαν αὐτοτελεῖς τὴν Ρωσσίαν, ἵνα προσηλυτίσωσιν αὐτὴν οἱ Πολωνοὶ αὐτοὶ, μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Ρώμης καὶ τῶν Ἰησουϊτῶν. Τὶ κατόρθωσαν αἱ Λατίνοι κατέχοντες ἄλλοτε τὰς Ἀθήνας, τὴν Πελοπόννησον, τὴν Ἑπτανήσον, τὴν Κρήτην καὶ πρότερον τὴν Ρόδον, τὴν Κύπρον, τὴν Χίον, τὴν Νάξον καὶ ἄλλα μέρη ὀρθόδοξα; Ἀντὶ νὰ παύσωσι τὴν Ὀρθόδοξον, καθὼς ἐπιμελοῦντο καὶ ἀπῆται ἡ Ρώμη, οἱ Βενετοὶ ἐμελέτησαν

ποτὲ σπουδαίως νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὴν Ὀρθόδοξον, ὡς ὁμολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ Λατίνοι συγγραφεῖς τῆς Βενετικῆς ἱστορίας. Αὐτὸ τοῦτο ἐσκέφθησαν ποτὲ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Πολωνίας, καὶ αὐτῆς, ὡς λέγεται, τῆς Αὐστρίας, ἀλλὰ ἐμποδίσθησαν ἐκ διαφόρων περιστάσεων. Πολλοὶ τῶν σοφῶν Γάλλων φρονεῖσι καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐσύμφερεν ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰς τὸ ἔθνος αὐτῶν ν' ἀκολουθήσῃ τὸ δόγμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅχι τὸ τῆς Ρώμης. Τοσαῦτα τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ δικαίου ἢ ἰσχύος. Ἡ Ὀρθόδοξος καὶ πάσχουσα καὶ ζημιουμένη προσκαιρῶς νικᾷ ἐντέλει πᾶσαν ἐναντιότητα διὰ μόλιον τοῦ λόγου καὶ τῆς ὑπομονῆς κατὰ τὸ χριστιανικόν.

Ἡ Ὀρθόδοξος ἔχει σήμερον μίαν αὐτοκρατορίαν, ἐν βασιλείῳ, πέντε ἡγεμονίας καὶ μίαν αὐτόνομον πολιτείαν, προστατευομένην ὑπὸ Διαμαρτυρομένων, οἵτινες δὲν χιδυνήθησαν ἔως τῶρα ὡς καὶ οἱ Λατίνοι, οὐδὲ θέλουσι δυνηθῇ ποτὲ νὰ προσηλυτίσωσιν αὐτήν. Ἡ Ὀρθόδοξος περιχωρεῖ πολὺ ἐντὸς τῆς Ρωσικῆς ἐπικρατείας καὶ ἀλλαχοῦ ὀλίγον τι. ἔχει δὲ πιθανῶς σήμερον ὡς 80 ἑκατομμύρια ψυχῶν, καὶ πολλὰς ἐλπίδας περὶ μελλούσης αὐξήσεως. Αὐτὴ ἔχει καὶ θέσιν μεσαίαν, κεντρικὴν ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ, καὶ ἀληθῶς θρησκευτικὴν πεποίθησιν, [ἢ ὁποία σχεδὸν ἐξέλιπε ἀπὸ τοὺς Λατίνους καὶ τοὺς Διαμαρτυρομένους], φυλάττουσα τὴν ἀρχαίαν τῆς ἐκκλησίας κατάστασιν καὶ πλεονεκτοῦσα τὸ ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἱστορίας ἐντιμὸν πρεσβεῖον.

Ὁ Λατινισμὸς ἔχει σκορπισμένους εἰς διάφορα τοῦ κόσμου μέρη ὡς 120, τὸ πολὺ 125, ἑκατομμύρια ὁπαδῶν. Ἀλλὰ πολλοὶ κατοικοῦντες τὴν Ἀμερικὴν, ἢ ὑπήκοοι ὄντες τῶν Διαμαρτυρομένων, προσθέτουσι μὴ δὲν ἢ μικρὸν εἰς τὴν δύναμιν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Πρόσθετε ὅτι πολλοὶ Γάλλοι καὶ Ἰταλοὶ καὶ ἄλλοι Λατίνοι δὲν ἔχουσιν ἀληθῶς καμμίαν θρησκείαν, σεβόμενοι ἐξίσου καὶ ἴσως περισσότερον τὸν Οἰκουμένικὸν Πατριάρχην παρὰ τὸν Πάπαν. Πρόσθετε ἔτι, ὅτι ὁ Λατινισμὸς χάνει κατ' ὀλίγον οὐ μόνον ἐν τῇ Ρωσικῇ Ἐπικρατείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ.

Οἱ δὲ Διαμαρτυρόμενοι, ὄντες οἱ πόντες ὡς 66 ἑκατομμύρια, καὶ σκορπισμένοι ὁμοίως εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἶναι κατατετμημένοι εἰς διαφόρους ἐκκλησίας, ὑποδικαιρουμένας κατὰ καιροὺς ἐπ' ἀπειρον, καὶ πολλάκις ὑφορώσας ἀλλήλας καὶ ἀντιμαχομένας. Οὗτοι μάλιστα δὲ οἱ λεγόμενοι Ἐπισκοπικοὶ, ἀπέχουσιν ὀλίγον ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξον καὶ εἶναι ἐλπίζοντες νὰ προσέλθωσιν εἰς αὐτὴν εὐκολότερον, ὡς καὶ οἱ Λατίνοι, ὅσοι ἀποκρούουσιν εὐλῶς τὴν δεσποτείαν καὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν τοῦ Ρώμης ἐπισκόπου.

Οἱ Ἀρμένιοι ἔχοντες μετ' ἡμῶν παλαιὰν συγγένειαν καὶ φιλίαν ἐθνικὴν καὶ θρησκευτικὴν, ἀριθμοῦνται ὡς 5 ἑκατομμύρια τὸ πολὺ, σκορπισμένοι ὁμοίως εἰς ὅλον τὸν κόσμον οἱ δυστυχεῖς, καὶ μὴ ἔχοντες πούποτε αὐτόνομον κράτος. Ἡ παλαιὰ τοῦ ἔθνους τούτου πρωτεύουσα, πολιτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ, λεγομένη Ἀρτάξατα [Ἀρ-

μενιστὶ Ἀρδασάδ], ὅπου ἡ μεγάλη μονὴ αὐτῶν, ἐν ἣ ἔδρευε ὁ πρωτεύων ἐν αὐτοῖς Πατριάρχης παρὰ τὸ μέγα καὶ ὑψηλὸν ὄρος Ἀραράτ, κεῖται σήμερον ἐν τῇ Ῥωσικῇ Ἐπικρατείᾳ. Οἱ Ἀρμένιοι, ἀγαθοὶ καὶ πιστοὶ χριστιανοὶ τῆς Ἀσίας, ἀπέχοντες πολὺ ὀλίγον ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξίαν, συμβιβάζονται μετ' ἡμῶν προθυμότερον καὶ ἀσμενέστερον, παρὰ μετὰ τῶν Λατίνων καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων, οἵτινες δὲν παύουσιν ἐνοχλοῦντες καὶ αὐτοὺς, ὡς ἡμᾶς, διὰ σκυποὺς προσηλυτικούς, ὑλικούς, κατὰκτητικούς, ὡς προείπομεν. Ἰσως οἱ Ἀρμένιοι ζητήσωσι ποτὲ τὴν ἑνωσιν αὐτῶν μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων, ὡς συμφέρουσαν αὐτοῖς κατὰ πολλοὺς λόγους. Ἐν τούτῳ σκάνδαλα προσηλυτικὰ μετὰ αὐτῶν καὶ ἡμῶν δὲν ὑπάρχουσι ποτέ. Ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία διὰ πολλῶν μηχανημάτων καὶ μόχθων κατόρθωσε νὰ προσηλυτίσῃ ἕως τῶρα ὑπὲρ τὰς 200000 Ἀρμενίων, ὡς λέγεται. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πιθανὸν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ κατορθώσῃ τί πλέον, διότι τὸ ἔθνος, αὐτὸ ἐκπαιδευόμενον ὁσήμεραι, καταναεῖ θέλιον τὴν θέσιν καὶ τὰ συμφέροντά του, διασῶζον πιστότερον τὴν ἐθνικότητά του.

Οἱ Νεστοριανοὶ εὐάριθμοι ὄντες κατὰ τὴν Ἀσσυρίαν [Διαβερκίρ], χώραν τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας πρὸς νότον τῆς Μεγάλης λεγομένης Ἀρμενίας, ἐνοχλοῦνται κατὰ καιροὺς ὑπὸ τῶν Κυρτίων καὶ τῶν προσηλυτιστῶν Λατίνων ἢ Διαμαρτυρομένων.

Ἐκ δὲ τῶν Εὐτυχιανῶν, οἱ μὲν Κόπται, οἱ παλαιὴ τῆς Αἰγύπτου κάτοικοι, σῶζοντες διεφθαρμένην καὶ τὴν παλαιὰν Αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν, ἀριθμοῦνται περίπου εἰς 600,000 ψυχῶν, ὑποκείμενοι ὄντες εἰς τὴν Κυβέρνησιν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Οἱ δὲ Ἀβυσσηνοὶ (Χαμπίσοι), οἱ τῶν παλαιῶν Αἰθίοπες, οἱ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων κατακτίσαντες τὴν Αἴγυπτον, εἰσὶ πολλοὶ ἀριθμοί, ὡς 6 ἢ 7 ἑκατομύρια κατὰ τινας, σῶζοντες ἐκ παλαιοῦ καὶ τὴν περιτομήν. Διὰ τὴν παλαιὰν μετ' ἡμῶν πολιτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν σχέσιν τὰ ἔθνη ταῦτα, μόνον σχεδὸν χριστιανικὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ, διέκλεινται φιλικότερον πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους, παρὰ πρὸς τοὺς Λατίνους καὶ τοὺς Διαμαρτυρομένους, οἵτινες, ἐπισκεπτόμενοι αὐτὰ, σκανδολίζουσι πολλάκις ἐνεκα προσηλυτισμοῦ. Οἱ Κόπται καὶ οἱ Ἀβυσσηνοὶ χριστιανοὶ, ἐπισκεπτόμενοι τὸ ὄρος Σινὰ καὶ τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, κατεχόμενα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, προσφέρονται, ὡς λέγεται, πρὸς αὐτοὺς πολὺ εὐνοϊκῶς, ἀποδεικνύοντες εἴθεος πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ὄχι πρὸς τὴν Ῥώμην, ἢ ἄλλας ἐκκλητίας.

Οὕτως ἔχων περίπου ὁ Χριστιανισμὸς, περιλαμβάνει σχεδὸν 300 ἑκατομύρια ψυχῶν, τουτέστιν ὑπὲρ τὸ τρίτον τοῦ ὅλου γένους τῶν ἀνθρώπων, συμποσομένου κατὰ τὰς πιθανότερας εἰκασίας εἰς 800 ἑκατομύρια. Εἶναι δὲ πρὸς τὸν Μωαμεθανισμόν ὡς 3 πρὸς 1. Πρὸς τούτοις ὁ Χριστιανισμὸς κατέχει μέρος πολὺ καὶ φύσει ὀχυρὸν τοῦ παλαιοῦ κόσμου καὶ ὅλην σχεδὸν τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Νοτασίαν καὶ πολλὰς ὠκεανικὰς νήσους, μεγάλας καὶ μικράς, ἔχων καὶ τὴν σοφίαν, τὰς τέχνας, τὸν πλοῦτον, τὴν θαλασσοκρατίαν καὶ ὑψη-

λούς πολλοὺς ἐκπασῶν τῶν ἄλλων θρησκειῶν. Ὁ Χριστιανισμὸς προβαίνει κατ' ὀλίγον ὁσήμεραι ὁ μὲν Ὁρθόδοξος εἰς τοὺς ἀλλοθρήσκους ἢ αἰρετικούς, τῆς Ῥωσικῆς ἐπικρατείας ὑπηκόους καὶ εἰς τὰ βορρεια τῆς Κίνας, τῆς Ταρταρίας καὶ εἰς τοὺς τόπους τοὺς ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας κατεχομένους ἐν τῇ Ἀμερικῇ ὁ δὲ Λατινικὸς κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Κίναν καὶ τὴν Ἀλγερίαν, ὡς λέγεται, καὶ εἶπου ἀλλαχοῦ, ζημιούμενος ὅμως κατ' ἐκαστὴν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὁ δὲ Λατινικὸς ἐν ταῖς ὠκεανικαῖς νήσοις καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ, κατεχομένη ὑπὸ τῶν Ἀγγλων καὶ ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, (τῆς ὁποίας κατέχουσιν οἱ Ἀγγλοι, καλῶς ὀχυρωμένην, τὴν ἄκραν Ἀδέννην), σήμερον δὲ ἐν Ῥώμῃ καὶ τῇ λοιπῇ Ἰταλίᾳ, ὡς ἄδεται, καὶ εἶπου ἀλλαχοῦ.

Σημειωτέον ἐν τέλει, ὅτι κατὰ τὰ φαινόμενα, ἐν τῇ Ἀσίᾳ, τῇ μεγίστῃ τῶν τῆς οἰκουμένης ἡπείρων, ἐπικρατήσουσιν ἐν τῷ μέλλοντι πρὸ πασῶν τῶν ἄλλων θρησκειῶν ὁ Χριστιανισμὸς ὁ Ὀρθόδοξος καὶ ὁ Μωαμεθανισμὸς, καὶ ἐπομένως ἀποδύσονται μάταιαι αἱ τοῦ Λατινισμοῦ καὶ τοῦ Λαουθρανισμοῦ προσηλυτικαὶ ἀπὸ τῆς πειραι κατὰ τὴν ἡπειρον ταύτην καὶ μάλιστα τοὺς τόπους, ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ Ὀρθοδοξία. Πρὸς τὴν λοιπὴν σκανδαλίζετε τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ὡς σοφώτατοι καὶ φιланθρωπότατοι ψευδοκλήρυες τῆς Δύσεως; Τὶ καλὸν κατορθύνετε εἰς τὸν κόσμον, εἰὰν χωρίζετε τοὺς ὁμογενεῖς καὶ συμπολίτας εἰς δύο μερίδας θρησκευτικὰς καὶ διδάσκετε καὶ ἀναγκάζετε αὐτοὺς νὰ μισῶσιν ἀλλήλους, ὡς ἐπραξάτε ἐν Σύρῳ, ἐν Τήνῳ, ἐν Χίῳ, ἐν Σμύρῳ, ἐν Συρίᾳ καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ; Τὶ κερδαίνει ἐντεῦθεν ἡ ἐκκλησία σας, ἢ ὁ χριστιανισμὸς ἐν γένει; Δὲν εἶναι σοφώτερον, ἐντιμότερον νὰ ἡσυχάζετε, ὡς ἡμεῖς;

Ταῦτα ἐν συνόψει δεικνύμεν κατὰ τὸ παρὸν πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς καθολικῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀσεβείας καὶ τῶν προσηλυτικῶν τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης ἐνοχλήσεων ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

ΔΕΙΝΑΓΟΡΑΣ.

Ὁ ΑΛΗΘΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ.

Εἰς τὰ μεγάλα τῶν ἐθνῶν ἠθικά, ἢ πολιτικὰ πρὸς τὸ καλὸν κοινήματα, τρία εἶδη ἀνθρώπων ἀναφαίνονται ἐνεργά. Οἱ πρῶτοι, πολλὰ ὀλίγοι τὴν ἀριθμὸν, ἀφιερώνουσιν ὅλας τῆς ψυχῆς αὐτῶν καὶ τοῦ σώματος τὰς δυνάμεις εἰς τὴν πρὸς τὰ καλὰ μεταβολὴν τοῦ ἔθνους. Αἱ δυνάμεις αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης εἶναι μικραὶ, ἐπειδὴ εἶναι καὶ αὐτοὶ μέλη ἀδυνατοῦ μερίδος. Ἀλλὰ μεταχειρίζονται τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πατρίδος των.

Τοὺς δευτέρους ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν δὲν ἀρέσκει παντάπασιν, διότι ἀπὸ μόνῃν τὴν παλαιὰν κατάστασιν τοῦ ἔθνους ἐτρέφοντο, καὶ ἀπὸ αὐτὴν μόνῃν ἐδοξάζοντο. Ἐντεῦθεν αἱ θυρυβάδες κατὰ τῆς φιλοσοφίας κραυγαί, καὶ